

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Apotheca Spiritualem Pharmacorum Contra Litem Contagiosam Aliosque Morbos

Wichmans, Augustin

Antverpiae, 1626

Sextodecimo Kalend. Februarij.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9653

Mirum forſitan alicui videretur, quare hanc Sacram Virginem Sacro Tutelarium horum choro inferuerim : ſed rationem ſupra ex Aub. Miræo dedi, qui ait, etiamnum apud Pariſienſes Baſilicam S. Genouefæ extare, *Ardentium* dictam, in qua durat remediorum contra peſtem memoria. Confirmatque idipſum Iulius Scaliger, dum ita de hac Sancta Virgine canit :

Non operi calx, non deſit ſitientibus humor :

Atque iterum fruitur lumine, dura parens.

Peſſima tabenti ſeuit qua corpore peſtis,

Deſicit ; & nitida lux ope ſulta ſubit.

Nimirum Domini fuerit qui exempla ſecutus,

Et maiora his, qua fecerit ille, dabit.

Est autem Lutetia, regni Francorum caput, ob luti quantitatem, olim cum eius plateæ lapidum pauimento ſtratæ nondum eſſent, ita denominata : quamuis alij ab albedine murorum, quam *λευκετιαν* Græci nominant, dictam velint. quæ an Dionysium Areopagitam, an alium aliquem eiusdem nominis, pro primo ſuo Apoſtolo olim habuerit, non parua eſt controuerſia, cum nemo ante tempora Caroli Magni & Ludouici Pij Impp. ſcriptis, quæ ad nos peruenerint, inquit Miræus, aſſeruerit S. Dionysium Pariſienſem, eundem fuiſſe qui in Areopago, à Paulo Apoſtolo ad Chriſti fidem eſt conuerſus. quinimmo omnes contra ſenſerunt, videturque fauere non modicè, vetus Romanum Martyrol. quod Areopagitam ponit paſſum ſub Hadriano, 3. Octob. Pariſienſem verò, gladio animaduerſum ſub Feſcennino, 9. Octob.

Sextodecimo Kalend. Februarij.

17.
Februar.

In Thebaide S. Antonij Abbatis, qui multorum Monachorum Pater, vita & miraculis clariffimus vixit : cuius res geſtas Sanctus Athanaſius inſigni volumine proſecutus eſt. Eius autem ſacrè corpus ſub Iuſtiniano Impp. diuina reuelatione repertum, atque Alexandriam delatum, in Eccleſia S. Ioannis Baptiſtæ humatum fuit.

Vide cap.
14 Apot.
Spir. fol.
96.

A 2

Notiffima

Notissima est huius sancti Tutela contra pestem & ignem sacrum, toto orbe decantata; ideoque de eâ plura dicere, superseco. vide caput de S. Antonio, in Apotheca. Quod ad nomen Abbatis attinet, hebrâicum illud est, & Patrem significat. Hebræi enim patrem vocant, Ab. cui Chaldæi & Syri suo more in fine addunt, a, prout tradit Aluar. Pelagius. vnde deriuatum est nomen Aba, siue Abbas. quod nomen ab anachoretis primò cepit frequentari in Christiana religione, qui suos Judices, Præpositos seu Prælatos, nomine proprio, eoque amoris pleno, Abbates dixerunt, id est, Patres. Vnde rectè noster Philippus Haruengius, & ipse Abbas Bonæ Spei, secundum illud, *Nosce teipsum*, nominis huius nomenclaturam ita tradit: Abbas à paternitate nomen accepit. Abba enim hebraicè, latinè pater; & Episcopus, superintendens interpretatur: eò quòd non dominandi lenocinio super ceteros se extendere, sed proficiendi desiderio super curam eorum iubetur intendere, vt super subditos non extentus, sed intentus Episcopus habeatur: & erga eos non tyrannica regnandi libidine, sed paterna iuuandi sollicitudine teneatur. Nescit igitur Episcopari (addo & Abbatari) qui non superintendere, sed potiùs diligit dominari, qui assumpta præfulget dignitate, sed eandem iniuncta non munit sanctitate. ita ille. Ex quo patet, nomen Abbatis potius esse paternæ sollicitudinis, quàm honorariæ dominationis. Fuit igitur hoc nomen antiquitus tributum Prælatis seu superintendentibus, venerationis gratia, ab his qui se tamquam filios ab eis monastica disciplina edoceri, & paterna sollicitudine regi cernebant. Hinc tamen non sequitur, omnes esse stricti nominis monachos quibus Abbates præficiuntur. nam eo nomine, venire solet etiam Clericorum in commune viuentium præfectus, vt habetur in Concil. Turon. celebrato anno 813. capite enim 24. ita loquitur: Simili modo Abbates monasteriorum in quibus Canonica vita antiquitus fuit, vel nunc videtur esse, sollicitè suis provideant Canonicis vt habeant claustra, dormitoria &c. de talibus similiter Canonicorum Abbatibus agit Concil. Parisiense sub Ludouico & Lothario Imp. immò Chronicon Leodiense in Richario Episcopo enumerat 12. collegiatarum Ecclesiarum Abbates. & notissimum est plurima Cœnobia Canonicorum Regularium S. Augustini, Abbates habere, vt vel Louanij in Æde S. Gertrudis omnibus patet, qui tamen propriè monachi non sunt. immò ipse Comes Hannoniæ, Abbas dicitur Canonicarum virginum Montensium. Habent

de planct.
Eccles. 1.
2. c. 23.

Epist. 13.

bent se igitur Abbas & Monachus, vt Logicè loquamur, vt excessa & excedentia, non vt conuertibilia.

Quòd autem aliqui Religiosi Ordines specialiter suis superioribus, Abbatis potius quàm Præpositi, Prioris, Rectoris &c. titulum tribuerint; forsitan id eo fine factum est, quod alia nomina, excellentiam, præminentiam, adeoque dominium aliquod innuunt, quæ omnia ex religiosa modestia quidam declinare volentes, Abbatis titulum assumpserunt, vt meminissent se suos subditos, tamquam filios paterno potius affectu debere diligere ac dirigere, quàm honorario dignitatis titulo ijs præesse: vtque vicissim ipsi subditi, tamquam veri filij, patribus suis filialem reuerentiam & obedientiam promptissimè exhiberent. Ideoque cum in exordio Ordinis nostri, Prælati, non Abbates, sed Præpositi secundum Regulam S. Augustini vocarentur (de quo vide Seru. Lairuel. mandato §. Opticæ Regul.) quasi hoc nomen, factum aliquem seu dominatum præ se ferret, illud abominantes, Abbatis titulum assumpserunt: non causa elationis, inquit Eugenius III. sed ad maioris religionis obseruantiam. Vnde mirum non est, si in pluribus Abbatijs Ordinis nostri per Germaniam, Austriam, Bohemiam, in picturis, codicibus & monumentis, supremos earum præfectos, non Abbates, sed Præpositos vocatos reperias, qui tamen Abbatialibus gaudent priuilegijs. id enim contigit inhærendo Regulæ S. Augustini, secundum quam Præpositus is dici deberet, qui hodie Abbas, aut Prior Conuentualis; quo mediante vel tamquam cooperatore Clericos suos regebat Episcopus. Monialibus enim, quibus hæc Regula scripta fuit, Præposita erat ipsa mater monasterij. Presbyter, qui eis ab Episcopo destinabatur vt pastor & superintendens; vel ipse etiam Episcopus.

Tertiodecimo Kal. Februaryj.

Jan. 20.

Romæ ad Catacumbas S. Sebastiani martyr, qui Diocletiano Imperatore cum haberet principatum primæ cohortis, sub titulo Christianitatis iussus est ligari in medio campo, & sagittari à militibus, atque ad vltimum fustibus cædi, donec deficeret.

Vide cap.
16. Apot.
Spir. fol.
105.